

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy.

Ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) finansowane są zadania wynikające z:

1. ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1087):
 - a. Zaspokajanie roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności. Ochrona roszczeń pracowniczych w tym przypadku jest spełnieniem wymogu zrównania ustawodawstwa krajowego z prawem Unii Europejskiej.

Niewypłacalność pracodawcy jest określona w art. 3, 4, 5, 6, 8 w/w ustawy. Zaspokojeniu ze środków FGŚP podlegają należności główne z tytułu wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za czas niezawinionego przez pracownika przestoju, za czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy) i za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy; wynagrodzenia za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby; wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego; odprawy pieniężnej uregulowanej w przepisach szczególnych; ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy należnego za rok w którym ustał stosunek pracy; odszkodowania, o którym mowa w art. 361 1 KP z tytułu skróconego okresu wypowiedzenia umowy o pracę z powodu upadłości lub likwidacji pracodawcy albo z innych przyczyn niedotyczących pracowników; dodatku wyrównawczego, o którym mowa w art. 230 i 231 KP; składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców. FGŚP dokonuje wypłat zaliczek, o których mowa w art. 12a i 14a: na wniosek pracownika z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych oraz na wniosek pracodawcy z tytułu niezaspokojonych świadczeń pracowniczych.
 - b. Dochodzenie zwrotu środków FGŚP przekazanych pracodawcom, likwidatorom, syndykom lub innym osobom sprawującym zarząd majątkiem pracodawcy na wypłatę świadczeń oraz wypłaconych byłym pracownikom świadczeń ze środków FGŚP.

Wyżej wymienione zadania realizowane są przez marszałków województw. Zadania te obejmują w szczególności:

- przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków i wykazów o wypłatę świadczeń,
 - prowadzenie postępowań w sprawach o przyznanie świadczeń,
 - dokonywanie wypłat świadczeń pracowniczych na zasadach określonych w w/w ustawie,
 - odmowę wypłaty świadczeń,
 - dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń,
 - przyjmowanie zwrotu wypłaconych świadczeń,
 - wnioskowanie o określenie warunku zwrotu, odstąpienie od dochodzenia zwrotu lub umorzenie należności przez dysponenta FGŚP,
 - monitorowanie przewidywanych wypłat świadczeń oraz windykacji należności FGŚP.
2. Ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2021 r., poz. 379, z późn. zm.):
 - a. Udzielanie nieoprocentowanej pożyczki pracodawcom, którzy na skutek powodzi przejściowo zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej lub istotnie ograniczyli jej prowadzenie.

Zaspokojeniu ze środków FGŚP może podlegać wynagrodzenie przysługujące: za czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy w przypadku faktycznej niemożności świadczenia

w związku z powodzią; za czas niewykonywania pracy, jeżeli pracownik był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, które zostały bezpośrednio spowodowane powodzią; za wykonywaną pracę, polegającą na ochronie zakładu pracy przed powodzią lub na usuwaniu skutków powodzi, mającą na celu utrzymanie lub przywrócenie prowadzenia przez pracodawcę działalności gospodarczej.

- b. Dochodzenie zwrotu udzielonej pożyczki w oparciu o przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

Wyżej wymienione zadania realizowane są przez marszałków województw. Zadania te obejmują w szczególności:

- przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków i wykazów o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki pracownikom, których wynagrodzenia będą podlegały zaspokojeniu z pożyczki,
- dochodzenie zwrotu udzielonej pożyczki,
- umarzanie pożyczek na podstawie wniosku złożonego przez pracodawcę.

3. Ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 669):

- a. Wypłata świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy przedsiębiorcom, u których wystąpił spadek obrotów gospodarczych nie mniejszy niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu 6 kolejnych miesięcy w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o wypłatę świadczeń, do łącznych obrotów z analogicznych 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy przed okresem 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku.

Pracodawca może uzyskać ze środków FGŚP świadczenia na częściowe zaspokojenie pracownikom wynagrodzeń za czas przestoju ekonomicznego za okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, na częściowe zrekompensowanie pracownikom wynagrodzeń z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy za okres nie dłuższy niż 6 miesięcy oraz środki na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawcy od świadczeń przyznanych ze środków FGŚP.

Wypłacone ze środków FGŚP na podstawie w/w ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy świadczenia stanowią pomoc de minimis.

- b. **Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń od przedsiębiorcy w przypadkach określonych w ustawie.**

Wyżej wymienione zadania realizowane są przez marszałków województw. Zadania te obejmują w szczególności:

- przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków i wykazów o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy przysługujących pracownikom uprawnionych do tych świadczeń,
- podpisywanie z przedsiębiorcami umów o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy,
- dokonywanie wypłat świadczeń na podstawie wykazów pracowników uprawnionych do świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP.

Zgodnie z art. 27 ust. 5 w/w ustawy, umowy o wypłatę świadczeń z FGŚP mogły być zawierane z przedsiębiorcami najpóźniej do dnia 30 czerwca 2014 r. Ponowne zastosowanie rozwiązań ustawowych możliwe będzie wyłącznie w przypadku zaistnienia przesłanki określonej w art. 28 ust. 2 w/w ustawy, tj. wystąpienia dynamiki zmiany stopy bezrobocia równej albo wyższej niż 7% w dwóch kolejnych miesiącach, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. W sytuacji zaistnienia powyższej przesłanki Rada Ministrów w stosownym rozporządzeniu określi m. in. całkowitą wysokość pomocy oraz okres jej stosowania.